

MEMO

Aan : College
Afschrift : fin; griffie
Van : Jan Veenstra, Paul Veldhuisen
Datum : 2 december 2021
Betreft : **Proces voorbereiding en
vaststelling begroting 2023**

1. Inleiding

Het reguliere proces van voorbereiding op de vaststelling van de programmabegroting door de raad in het najaar begint al in januari. In bijlage 1 ziet u een overzicht van de ambtelijke en bestuurlijke stappen in dat proces.

Hoe het proces van voorbereiding van de begroting wordt ingericht, en dus ook het daarvoor benodigde tijdsverloop, is een zaak die elke gemeente zelf kan bepalen. Het enige wat wel wettelijk is bepaald, en dat de koers bepaalt, is dat de door de raad vastgestelde begroting uiterlijk voor 15 november 2022 aan Gedeputeerde Staten moet zijn toegezonden (artikel 191, lid 2 Gemeentewet)

2. De gevolgen van de raadsverkiezingen in 2022 voor gemeentelijk beleid

Volgend jaar zijn op woensdag 16 maart 2022 de gemeenteraadsverkiezingen. Onder normale omstandigheden zal de raad in nieuwe samenstelling zijn eerste vergadering hebben op donderdag 24 maart 2022.

Echter, bij verlenging van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 (daarover wordt deze maand een besluit genomen) zal de installatie van de nieuwe raad pas op woensdag 30 maart 2022 zijn.

Vanaf het moment dat de nieuwe raad aantreedt is het zittende college demissionair. Het beheert de gemeentelijke huishouding maar zal geen nieuwe beleidsinitiatieven meer ontplooiën, omdat het daarmee dan over het graf heen zou regeren. Het zittende college blijft aan tot het moment waarop de nieuwe wethouders door de nieuwe gekozen raad zijn benoemd en dus een nieuw college aantreedt.

Na de raadsverkiezingen van 16 maart 2022 ontstaat er feitelijk een “beleidsarme periode” in afwachting van een nieuw collegeprogramma/coalitieakkoord en de benoeming van nieuwe wethouders. Daarna kunnen de nieuwe raad en het nieuwe college vol aan de slag gaan met de ontwikkeling en vaststelling van nieuw beleid, waarbij het eerste jaar dat daarvoor in beeld is 2023 is.

De coalitie-onderhandelingen worden na het bekend worden van de verkiezingsuitslag opgestart. De praktijk in Huizen leert dat deze onderhandelingen naar verwachting uiterlijk in mei 2022 zullen worden afgerond. De vaststelling van een nieuw collegeprogramma en de benoeming van de nieuwe wethouders zou dan (onder voorbehoud) in de raad van 2 juni 2022 aan de orde kunnen zijn.

De gesinaleerde beleidsarme periode zou dan dus van 16 maart 2022 tot 2 juni 2022 kunnen duren.

3. Gevolgen voor de begrotingsvoorbereiding 2023

Bij toepassing van het reguliere begrotingsproces moet de vaststelling zijn, dat dan nieuw beleid voor 2023 (vastgelegd in de conceptbegrotingsprogramma's en wensen nieuw beleid) door het demissionaire college wordt geïnitieerd. Dat is onwenselijk om de volgende redenen.

- Het is in strijd met de demissionaire status van het college om nieuw beleid te maken.
- Het geïnitieerde beleid van het demissionaire college niet het beleid hoeft te zijn dat het nieuwe college en de nieuwe raad, mede op basis van het nieuwe collegeprogramma, in 2023 tot uitvoering willen brengen.

Het is dus wenselijk om voor het verkiezingsjaar 2022 te kiezen voor een andere opzet van de begrotingsvoorbereiding zodat het beleid voor 2023 dat van het nieuwe college en de nieuwe raad is. Onvermijdelijk is echter dat de besluitvorming over aanpassing van het proces voor 2022 een zaak is van het huidige college en het huidig presidium, wil afgeweken kunnen worden van het reguliere proces van begrotingsvoorbereiding.

4. Voorstel voor opzet begrotingsvoorbereiding in 2023

Voorgesteld wordt om het raadspresidium voor te stellen de begrotingsvoorbereiding in het verkiezingsjaar 2022 als volgt te laten verlopen.

- Tot aan de zomer wordt door het college noch door de raad iets aan begrotingsvoorbereiding gedaan, dit in afwachting van de vaststelling van een nieuw coalitie-akkoord.
- In de **financiële raadsvergadering van 30 juni 2022** worden zoals gebruikelijk wel de overige vaste agendapunten behandeld zoals: jaarrekening 2021, de voorjaarsnota, de meerjarenplanning riolering en infrastructuur en de rapportages grote projecten.
- Na de vaststelling door de raad van het nieuwe collegeprogramma wordt begonnen met het opstellen van een concept-begroting 2023 en overzicht wensen nieuw beleid 2023.
- Uiterlijk in de collegevergadering van **13 september 2022** (dat is dus een week eerder dan in het vergaderschema 2022 staat vermeld!) stelt het college de conceptprogrammabegroting 2023 en het overzicht wensen nieuwe beleid 2023 vast.
- De concept-programmabegroting + wensen nieuw beleid worden **uiterlijk donderdag 15 september 2022** aan de fracties gestuurd, waarbij hen de mogelijkheid wordt geboden om tot uiterlijk maandag 3 oktober 2022 vragen te stellen.
De beantwoording van deze vragen wordt **uiterlijk donderdag 13 oktober 2022** aan de fracties gezonden
- Behandeling van de conceptprogrammabegroting, het overzicht wensen nieuw beleid en alle overige reguliere stukken voor de begrotingsraad, zoals hiervoor genoemd, in een in te plannen gecombineerde commissievergadering op **woensdag 19 oktober 2022**.
- Behandeling van de programmabegroting 2023, het overzicht wensen nieuw beleid en alle overige reguliere stukken, in een begrotingsraadsvergadering op **donderdag 3 november 2022 die om 16.00 uur aanvangt**. Voor het geval de behandeling van alle punten op de agenda niet op één avond kan worden afgerond zal ook een uitloopavond op maandag 7 november 2022 worden ingepland.

Ter toelichting op het voorgestelde proces nog het volgende.

- *Het vergaderschema 2022 voorziet niet in een behandeling van de begrotingsstukken in het najaar in een gecombineerde commissievergadering. Als het procesvoorstel wordt overgenomen dan zal die dus extra worden ingepland.*

- *De reguliere commissievergaderingen van 11, 12 en 13 oktober 2022 zijn in deze opzet dus alleen ter voorbereiding op de reguliere raadsvergadering van 27 oktober 2022 (in de reguliere procedure van begrotingsvoorbereiding worden deze commissievergaderingen ook benut ter voorbereiding op de begrotingsraadsvergadering).*
- *Om de druk op de gecombineerde commissievergadering te verminderen wordt ook ter voorbereiding op deze vergadering de fracties de gelegenheid geboden om vooraf vragen te stellen over de concept-begrotingsprogramma's + wensen nieuw beleid. De beantwoording van die vragen wordt een week voor de gecombineerde commissievergadering aan de fracties gestuurd, zodat ze die kunnen betrekken bij hun fractie-overleg ter voorbereiding van de gecombineerde commissievergadering.*
- *Er wordt uitgegaan van een opzet waarbij alle niet-begrotingsstukken worden geagendeerd voor een aan de begrotingsraad voorafgaande reguliere raadsvergadering op **donderdag 27 oktober 2022**. Aldus zullen op de agenda voor de **begrotingsraad van 3 november 2022** alleen de voor de begrotingsbehandeling relevante stukken worden geagendeerd.*
- *Uitgegaan wordt van bestending van de huidige opzet van de begrotingsraad, waarbij elk van de agendapunten een eigen behandeling krijgt. Zo ook dus de programmabegroting, bij welk punt ook de algemene beschouwingen in twee termijnen kunnen plaatsvinden (inclusief de amendementen en moties m.b.t. de begroting) .*
- *Voor de behandeling van een agenda met alleen voor de begrotingsbehandeling relevante punten lijkt een middagdeel (van 16.00 tot 18.00 uur) en een avonddeel (van 19.00 tot 23.00 uur) voldoende om alle punten (ook rekening houdend met schorsingen), inclusief de afzonderlijke behandeling van alle ingediende moties vreemd aan de orde van de dag, afgehandeld te krijgen. Voor het geval de behandeltijd evenwel onvoldoende blijkt, zal ook een uitloopavond worden ingepland op maandag 7 november 2022.*

BIJLAGE 1

Wanneer	Processtap
<ul style="list-style-type: none"> • januari t/m maart 	<ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk worden de conceptbegrotingsprogramma's en het overzicht wensen nieuw beleid voorbereid • Vaststelling door het college in maart
<ul style="list-style-type: none"> • april 	Toezending van conceptbegrotingsprogramma's en overzicht wensen nieuw beleid aan de fracties, waarbij hen tot einde maand de gelegenheid wordt geboden vragen te stellen
<ul style="list-style-type: none"> • mei 	<ul style="list-style-type: none"> • ambtelijke voorbereiding van memorie van antwoord • vaststelling ervan door het college • toezending van onder meer conceptbegrotingsprogramma's, overzicht wensen nieuw beleid en memorie van antwoord aan fracties
<ul style="list-style-type: none"> • juni 	Behandeling van de conceptbegrotingsprogramma's, overzicht wensen nieuw beleid, memorie van antwoord, voorjaarsnota en jaarrkening in gecombineerde commissie
<ul style="list-style-type: none"> • eind juni of begin juli 	Behandeling van onder meer de conceptbegrotingsprogramma's, overzicht wensen nieuw beleid, memorie van antwoord en voorjaarsnota in financiële raadsvergadering
<ul style="list-style-type: none"> • juli t/m half september 	<ul style="list-style-type: none"> • Verwerking uitkomsten financiële raadsvergadering in definitieve begrotingsprogramma's en het overzicht wensen nieuw beleid • vaststelling definitieve versies rond half september door college
<ul style="list-style-type: none"> • September-Oktober 	<ul style="list-style-type: none"> • Verwerking uitkomsten financiële raadsvergadering in definitieve begrotingsprogramma's en het overzicht wensen nieuw beleid • vaststelling definitieve versies rond half september door college
<ul style="list-style-type: none"> • oktober 	Behandeling van onder meer de begrotingsprogramma's en het overzicht wensen nieuw beleid in de drie raadscommissies
<ul style="list-style-type: none"> • oktober/november 	Behandeling van onder meer de begrotingsprogramma's en het overzicht wensen nieuw beleid in de begrotingsraad